

ICCJ – Stabilirea instanței competente material

Legislație relevantă:

Legea nr. 554/2004, art. 4, art. 10 alin. (1)

NCPC, art. 24 și 25

Legea nr. 76/2012, Titlul IV, art. 54

Excepția de nelegalitate este un mijloc de apărare supus procedurii speciale reglementată de dispozițiile art.4 din Legea nr.554/2004 iar nu o veritabilă cerere de chemare în judecată ce poate fi privită distinct, astfel încât în stabilirea corectei aplicări în timp a normelor de competență prezintă relevanță momentul la care s-a născut litigiul în cadrul căruia s-a invocat excepția de nelegalitate iar nu momentul la care această excepție a fost invocată.

Prin urmare, competența de soluționare a cererii care are ca obiect o excepție de nelegalitate invocată în cadrul unui litigiu declanșat anterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă va fi stabilită în raport cu dispozițiile art.10 alin.(1), teza a II-a și alin.(3) din Legea nr.554/2004, în funcție de rangul autorității emitente a actului administrativ ce formează obiectul excepției iar nu în raport cu dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004, astfel cum au fost acestea modificate prin Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a noului Cod de procedură civilă.

Decizia nr. 431 din 30 ianuarie 2014

Prin Încheierea pronunțată în dosarul nr. 34960/245/2011, Tribunalul Iași a dispus sesizarea Curții de Apel Iași – Secția de Contencios administrativ și fiscal cu cererea de soluționare a excepției de nelegalitate a Hotărârii Guvernului

nr. 1354/2001, pozițiile 261, 262 și 344 din Anexa nr. 78, excepție invocată de SAM, SS, SA și a suspendat cauza până la momentul soluționării excepției.

Tribunalul a reținut aplicabilitatea în cauză a dispozițiilor art.4 alin.1 din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ în redactarea în vigoare la momentul sesizării judecătorului fondului respectiv 28.10.2011.

De asemenea, a statuat că dispozițiile art.4, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.76/ 2012 se aplică doar proceselor începute după data de 15.02.2013, invocând normele înscrise în art. 24 coroborat cu art.25 alin.1, precum în art.192 alin.2 din Codul de procedură civilă.

Cererea privind excepția de nelegalitate a fost înregistrată pe rolul Curții de apel Iași sub nr. 564/45/2013.

Instanța a invocat din oficiu excepția necompetenței materiale.

Prin Sentința nr.164 din 7.11.2013, Curtea de Apel Iași a admis excepția necompetenței materiale a acestei instanțe, a declinat cauza în favoarea Tribunalului Iași – Secția civilă în vederea soluționării excepției de nelegalitate a H.G. nr. 1354/2001 pozițiile 261, 262 și 344 din Anexa 78 și a constatat intervenit conflictul negativ de competență.

S-a avut în vedere faptul că, deși dosarul de fond în care a fost invocată excepția de nelegalitate se află pe rolul instanțelor de judecată din luna noiembrie a anului 2011, excepția de nelegalitate a fost invocată pentru prima dată în fața Tribunalului Iași, la data de 08.04.2013.

În opinia instanței, la acel moment dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004 fuseseră deja modificate de art. 54 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 și prevedeau faptul că instanța în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate este competentă să se pronunțe asupra acesteia.

Prin urmare s-a reținut că nu prezintă relevanță momentul la care s-a născut litigiul în cadrul căruia s-a invocat excepția de nelegalitate ci momentul la care această excepție a fost invocată.

Trimiterile făcute de Tribunalul Iași la dispozițiile art. 24, 25 din Codul de procedură civilă, nu au putut fi primite deoarece excepția de nelegalitate nu are caracterul unei excepții de procedură, ci este o excepție de fond, o apărare de fond a părții cu caracter distinct și autonom.

Ivindu-se conflictul negativ de competență a fost sesizată, în baza art.20 alin. (2) coroborat cu art.22 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția contencios administrativ și fiscal pentru soluționarea acestuia.

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra conflictului de competență:

Obiectul cererii care a declanșat conflictul de competență dedus judecății îl constituie excepția de nelegalitate a H.G. nr.1354/ 2001, pozițiile 261, 262 și 334 din Anexa nr.78, invocată la 8.04.2013, în dosarul de recurs nr.34960/245/2011, pe rolul Tribunalului Iași.

Cauza ce formează obiectul dosarului nr.34960/245/2011, în care a fost invocată excepția de nelegalitate menționată, a fost înregistrată pe rolul Judecătoriei Iași – Secția civilă, la 10.11.2011, deci anterior datei de 15.02.2013, când a intrat în vigoare Codul de procedură civilă – Legea nr.134/2010.

Excepția de nelegalitate este un mijloc de apărare supus procedurii speciale reglementată de dispozițiile art.4 din Legea nr.554/2004 și nu poate fi transformată într-un instrument de prejudicare a fondului acțiunii, în afara cadrului procesual legal.

Această excepție are ca scop soluționarea cauzei pe fond fără a se ține seama de actul vizat, în măsura în care se constată că acesta este nelegal.

În cauză, cererea care vizează excepția de nelegalitate a fost formulată ca un mijloc de apărare, în strânsă legătură cu soluționarea litigiului pe fond și nu poate fi apreciată drept o veritabilă cerere de chemare în judecată în sensul dispozițiilor art.82, 109 din Codul de procedură civilă – 1865, astfel că nu sunt incidente dispozițiile art.24 din Legea nr.134/2010 – Codul de procedură civilă, în sensul că acesteia îi sunt aplicabile dispozițiile legii noi de procedură cu privire la competența soluționării acesteia, respectiv art.54 din cuprinsul Titlului IV – Modificarea și completarea unor legi speciale – cu referire la modificarea art.4 din Legea nr.554/2004, raționamentul Tribunalului Iași fiind unul corect cu privire la aceste aspecte.

Prin urmare, competența de soluționare a cererii care are ca obiect excepția de nelegalitate menționată se stabilește nu în raport de dispozițiile art. 4 alin. (2) – modificat prin dispozițiile citate din noul Cod de procedura civilă, care nu sunt aplicabile întrucât litigiul în cadrul căruia a fost invocată este anterior datei de 15.02.2013, ci în raport de dispozițiile art. 10 alin. (1), teza a II-a și alin. (3) din Legea nr. 554/2004, în funcție de rangul autorității emitente a actului administrativ ce formează obiectul excepției.

În concluzie, potrivit art. 22 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Înalta Curte a stabilit că îi revine competența de soluționare a excepției de nelegalitate Curții de Apel Iași – Secția contencios administrativ și fiscal.